

KLAGANDE

Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län

2. Talma Sameby, 897300-1145

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 10 mars 2021, dnr 21-3120-2021, se bilaga 1

SAKEN

Skydds jakt efter järv

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade om skydds jakt efter en järvföryngning i del av Talma sameby. Jakten får bedrivas från och med den 9 mars 2021 till och med den 19 mars 2021. Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas, se vidare bilaga 1.

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att beslutet ska upphävas och framför i huvudsak följande. Beslut har fattats om att man ska få döda en hel järvfamilj. Järvstammen är sårbar och ligger ostridigt nära gränsen för gynnsam bevarandestatus. Förra året dödades tydligen 38 renar i området under en tvåveckorsperiod – det kan inte utan vidare kan ligga till grund för en skydds jakt ett år senare. Även om 19 renar rivits, åberopar samebyn, som det får förstås, framför allt risken för fortsatt skada, även negativa ekonomiska effekter på lite längre sikt. Här ska dock framhållas att samebyn inte inkommit med några förlustsiffror från förvaltningsverket. Det är en normal risk för rennäringen att renar dör, t.ex. genom predation av rovdjur. Rennäringen får pengar från staten för att acceptera ett visst rovdjurstryck. Det kan inte anses godtagbart att samebyarna både tar pengarna och kräver att få döda rovdjuren ändå. Ett visst rovdjurstryck och även störningar måste alltså samebyarna tåla. Gränsen får inte sättas lågt när det handlar om att döda djur som ligger på utrotningens gräns. Att möjlighet till ”framtida slaktuttag” för samebyn minskar till följd av förlust av avelsdjur och kommande generation är en alltför avlägsen risk för skada för att kunna ligga till grund för skydds jakt på en viss individ.

Det kan aldrig anses rimligt att samebyar ska hålla sina renar under noga uppsikt, ta till skrämselfåtgärder eller hägna in renarna, men likväl kan rekvisitet om ”ingen annan lämplig lösning” egentligen inte anses uppfyllt – vad som är lämpligt är i realiteten bara en fråga om pengar. Eftersom uppsikten över renarna av hävd inte är lika hög som för andra tamdjur, löper

rennäringen förstås en högre risk att djuren dör av olika orsaker, inte minst i trafiken men också för att djuren är sjuka, i dålig kondition etc. Att rennäringen bedrivs på ett sätt som omöjliggör egentlig kontroll över djuren kan inte tas till intäkt för att rovdjur som befinner sig i samma område ska få dödas.

Järven är strikt skyddad och sårbar. Enligt Naturvårdsverket går gränsen för gynnsam bevarandestatus vid 600 individer och man räknar med att det finns 687 individer, således rätt nära gränsen. Som framgår av Länsstyrelsens beslut är den fastställda miniminivån för just Norrbottens län 36 föryngringar. Inventeringen tyder på 31 järvföryngringar, alltså långt under miniminivån. Redan på den grunden kan man konstatera att skydds jakt inte borde tillåtas.

Vidare ska framhållas att järvhonorna föder ungar under februari till mitten av mars, med kulmen senare delen av februari. Länsstyrelserna i det norra rovdjursförvaltningsområdet har därför i sina gemensamma riktlinjer angett att skydds jakt på järv bör ske före den 31 januari för att minimera risken att man fäller en hona som har ungar i lyan. En skydds jakt på en järvmamma kommer att ge upphov till onödigt lidande för ungarna. Det är svårt att se att det inte är ett onödigt lidande för modern att skjuta ungarna i lyan. Även detta skulle vara förknippat med lidande för ett högt stående däggdjur att utsättas för. Och sedan ska även hon jagas och dödas. Det är obegripligt hur en svensk myndighet kan medverka till att göra ett sådant djurplågeri tillåtet. Viltet borde dessutom vara fredat i sin lya. Slutsatsen av att det vore djurplågeri att döda mamman utan att också döda ungarna är inte att det blir rimligt att döda ännu fler järvar, utan att skydds jakten är helt oproportionerlig. Skadan av att döda en hel ”järvföryngring” – en sårbar djurart som Sverige är förpliktigt genom internationell rätt att skydda – ska ställas mot att samebyn, som alltså bedriver näringsverksamhet, tjänar mindre pengar.

Svenska Rovdjursföreningen vänder sig också mot att samebyn ska utse jaktledare och jaktdeltagare. Jakt på utrotningshotade däggdjur ska inte ses som en intern angelägenhet för en sameby. Att det ska finnas livskraftiga rovdjursstammar är en riksangelägenhet och angår alla människor i Sverige. Det ankommer på Länsstyrelsen att i sin myndighetsutövning tillvarata hela Sveriges intressen av att bibehålla en rik fauna och biologisk mångfald, inte bara se till den enskilda samebyn. Samebyn är part och borde inte ges fria händer att verkställa ett myndighetsbeslut om att döda strikt skyddade rovdjur. Inte heller kan man utgå från att alla uppgifter från en part stämmer.

Länsstyrelsens erinran om att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande ser nästan komisk ut när man beviljat undantag från regler som bl.a. syftar till att just skydda djuren. De villkor som beslutats riskerar att utsätta viltet för onödigt lidande och står inte i proportion till risken för skada. Arsenalen som man ska ta till för att ta död på järvfamiljen motsvarar en situation där de bedöms utgöra ett akut hot mot liv och lem. Även på detta sätt är jakten oproportionerlig. Det är otidsenligt att jakträttshavaren får behålla skinnet om järvhonan dödas. Handel med delar av utrotningshotade djur bör inte uppmuntras av staten, jfr CITES.

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING

Skydds jakt efter järv får enligt 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905) ske bl.a. för att förhindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom om det inte finns någon annan lämplig lösning och om jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Om

det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

I 27 § jaktlagen (1987:259) anges bl.a. att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

I förarbeten anges bl.a. följande. Järvens huvudsakliga utbredningsområde återfinns inom renskötseområdet och ren är järvens viktigaste bytesdjur. Järven bedöms därmed vara det rovdjur som måste förvaltas med störst försiktighet i renskötseområdet och där det är allra viktigast att eventuell jakt koncentreras till de mest skadegörande individerna. En begränsning av järvstammen bör kunna ske i de områden som är mest skadeutsatta och där det förväntas göra störst nytta för rennäringen. Då järvstammen liksom lodjuren uppvisat en ojämn spridning inom renskötseområdet bör riskmodellen användas av förvaltningen för att rikta skydds- och licensjakt till sådana områden (prop. 2012/13:191 s. 66 f.)

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) uttalade i avgörandet HFD 2018 ref. 7 att samerna har ställning som urfolk vars rätt till renskötsel ska beaktas. Samtidigt förklarade HFD att de FN-konventioner med mest relevans för samernas traditionella levnadssätt inte införlivats i svensk rätt, samt inte medför att skyddet för bl.a. järv enligt jaktförordningen får åsidosättas. Vid den tid som var relevant för prövningen bedömdes järvstammens population vara för låg för att bedömas ha en gynnsam bevarandestatus. Detta utslöt enligt HFD:s mening dock inte att ett visst utrymme fanns för att besluta om skyddsjakt och det utslöt heller inte en jakt som syftade till att minska det totala järvbeståndet i det aktuella området, utan att avse några specifika skadegörande individer. En sådan jakt kan riktas mot ett begränsat antal individer, förutsatt att den får antas sakna effekt för arten som sådan. Den aktuella jakten, som inte riktats mot någon särskild järvindivid, bedömdes dock ris-

keras att förvärra den ogynnsamma bevarandestatusen för arten och förutsättningarna för skydds jakt var därmed inte uppfyllda. Av avgörandet framgår också att järven enligt svensk rätt har lika högt skydd som de stora rovdjur – björn, lo och varg – som har högre skydd enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 Tapiola understryks bl.a. restriktiviteten vid tillåtande av dödande av skyddad art. Målet gällde stamvårdande jakt på varg, men relevant för gynnsam bevarandestatus uttalar domstolen (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda.

Förhindrande av allvarlig skada

Av handlingarna i målet framkommer att 19 järvdödade renar dokumenterats av länsstyrelsens naturbevakare i det aktuella området. Renarna bedöms ha dödats under en period på tio dagar fram till den 8 mars 2021. Utöver dödade renar framkommer att järvens jakt i renhjorden kan innebära bl.a. skingring, stress och utebliven betesro samt att dräktiga vajor kastar sina kalvar. Majoriteten av samebyns renhjord är i området eller kommer att passera det på sin väg till kalvningsområden, och samebyn därför behöver nyttja området fram till dess att renarna kan flyttas till fjället när det blir barmark. Länsstyrelsen har även i det överklagade beslutet redovisat att järvens påverkan på renhjorden kan ha ytterligare följder för rennäringen i samebyn.

På grund av dessa omständigheter bedömer förvaltningsrätten att den skada som redan inträffat och risken för fortsatt skada måste betraktas som särskilt allvarlig. Att det inte framkommit om toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur i samebyn uppnåtts, föranleder inte någon ändrad bedömning i denna del.

Vidare framkommer att Länsstyrelsens naturvårdsbevakares har bedömt att det nu är fråga om en och samma skadegörande individ, en järvhona, som även dödade 38 renar i området våren 2020 och som nu återvänt. Av handlingarna i målet framkommer även att järvhonans lya har identifierats. På grund av dessa omständigheter anser förvaltningsrätten att den beslutade jakten efter järvhonan får anses uppfylla sitt syfte, att förhindra ytterligare allvarlig skada i området.

Anna lämplig lösning

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet bl.a. redogjort för skadeförebyggande åtgärder och bedömt att det saknas annan lämplig lösning än skyddsjakt. Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit skäl att ifrågasätta denna bedömning.

Gynnsam bevarandestatus

Förvaltningsrätten konstaterar att den nu beslutade jakten riskerar att omin- tetgöra en järvföryngring, eftersom järvhonan under tiden för jakten kan antas ha ungar i lyan.

Som framgår av de överklagade besluten har den senaste inventeringen av järvföryngringar visat att antalet järvar i Sverige med marginal överstiger den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för gynnsam bevarandestatus i landet. Samtidigt har inventeringen visat att antalet

järvföryngringar i Norrbottens län understiger miniminivån för länet. Järvbeståndet är dock koncentrerat till vissa delar av länet och, såvitt framkommer av handlingarna i målet, är antalet skador orsakade av järv i Norrbotten särskilt koncentrerade till området kring Talma sameby.

Förvaltningsrätten bedömer mot bakgrund härav att det finns risk att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå, i Norrbottens län, i vart fall försvåras genom jakten. Däremot bedöms jakten inte riskera upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos järvens bestånd på nationell nivå.

Sammanvägd bedömning

I målet är det fråga om skyddsjakt på en föryngring, dvs. en hona och eventuellt dess nyfödda ungar. Detta är något som enligt förvaltningsrättens mening normalt ska undvikas, och om skyddsjakt ändå ska kunna beviljas måste det ställas mycket höga krav, särskilt på den proportionalitetsavvägning som ska göras.

I detta fall finner förvaltningsrätten att det är fråga om särskilt allvarlig skada, av en identifierad speciellt skadegörande järv, i ett särskilt skadeutsatt område där det saknas andra lämpliga lösningar. Trots den påverkan som jakten kan antas ha på det lokala beståndet av järv, bedömer förvaltningsrätten vid en avvägning mellan de i målet motstående intressena att förhindra allvarlig skada och att skydda järvstammen, att den aktuella skyddsjakten är en nödvändig och proportionerlig åtgärd i detta fall.

Förvaltningsrätten finner inte heller annat än att de i beslutet meddelade villkoren för jakten, bl.a. att eventuella järvungar vid skyddsjakten ska fällas först, är lagligen grundade och framstår som lämpliga och proportionerliga i förhållande till jaktens ändamål.

Skäl att ändra det överklagade beslutet har således inte framkommit och överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

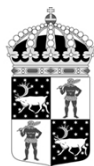
Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

████████████████████

lagman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████
██████████ och ██████████ deltagit.

████████████████████ har föredragit målet.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (10)

Datum
2021-03-10Diarienummer
218-3120-2021Talma sameby
c/o [REDACTED]FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2021-03-16
MÅLNR: 510-21
AKTBIL: 3

Beslut om skydds jakt efter järv i del av Talma sameby

Beslut

Länstyrelsen beslutar om skydds jakt efter en (1) järvföryngring i del av Talma sameby. Beslutet tas med stöd av 9 b, 21, 23, 23 a, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905), med stöd av samt beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) samt med stöd av Naturvårdsverkets delegeringsbeslut den 21 april 2020 (NV-00303-20).

Länstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ i samma lag.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut gäller utan hinder av att det överklagas.

Villkor

Vilka djur får fällas?

Skydds jakt tillåts på en (1) järvföryngring, i angivet område enligt bifogad karta (bilaga 1). Den järvföryngring som fälls ska vara den föryngring som orsakar skada eller störning i ett för renkötseln betydelsefullt område.

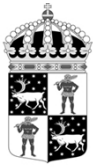
När får jakten bedrivas?

Skydds jakt får bedrivas från och med den 9 mars 2021 till och med den 19 mars 2021.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 9 och 15 §§ jaktförordningen att skydds jakt får ske mellan 06.00 och 21:00 och att belysning får användas vid jakt.

Var får jakten bedrivas?

Skydds jakten får bedrivas inom angivet område enligt karta i bilaga 1. Jaktförsök ska avbrytas om järvhonan med eller utan ungar avlägsnar sig utanför angivet jaktområde.

Med stöd av 24 d § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att jakten får ske på annans jaktområde. Jaktledaren bör meddela berörda markägare och jakträttshavare att skydds jakt kommer att bedrivas i området och när jaktförsök kommer att ske.

Vilka får utföra jakten?

Vid utgrävning och avlivning av ungarna är Länsstyrelsen jaktledare.

Vid jakten efter honan utses en jaktledare av samebyn. Jaktledaren utser övriga jakttagare. Samebyn har möjlighet att ta in upp till 3 stycken från samebyn sett utomstående jägare för att delta i jakten. Externa jägare ska godkännas av Länsstyrelsen.

Jaktledaren ansvarar för följande:

1. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för skydds jaktens genomförande.
2. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att samtliga jakttagare måste medföra giltigt statligt jaktkort och eventuellt vapenlicens under jakten.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld järv till Länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen där skydds jakt bedrivs.
5. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
6. Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under skydds jakt säkerställer att villkoren för jakten följs.

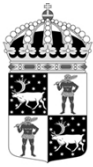
Återrapportering

Samebyn ska innan varje jakttillfälle meddela tidpunkt för jakten till Länsstyrelsens fältpersonal och vilka som kommer att delta. Samebyn ska även informera Länsstyrelsens fältpersonal när jakten har avslutats. Tillsyn kan komma att genomföras under pågående eller efter utförd skydds jakt.

Jaktmedel och metoder

Länsstyrelsen ansvarar tillsammans med samebyn för lokalisering av järvföryngring och utgrävning av lya. Vid skydds jakt ska ungen/ungarna fällas först. Då ungen/ungarna grävts fram ska de avlivas omgående av Länsstyrelsens fältpersonal.

Efter att ungen/ungarna är fällda får skydds jakt på honan bedrivas. De som utför skydds jakt ansvarar för att säkerställa att alla ungar i lyan fällts innan skydds jakt på honan inleds.

Enligt 14–16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) krävs för jakt på järv kulpatroner som tillhör minst klass 2. Dispens för användandet av hagelvapen vid jakt på järv utfärdas av Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen har sökt dispens av Naturvårdsverket för användning av kulvapen i klass 4 för avlivande av järvungar.

Med stöd av 18 § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att hund får användas vid skyddsjakten. Högst två hundar får användas som ställer eller förföljer järv. Hundarna får inte bytas ut under samma dag vid jakt på samma järv.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen om undantag från 31 § jaktlagen att jakt får bedrivas från motordrivna forskaffningsmedel. Lyan får lokaliseras från snöskoter och honan får sökas från snöskoter för att fastställa dess ungefärliga vistelseplats, så kallad ringning. Avlivning får inte ske från snöskoter. Undantaget ger inte rätt att från snöskoter skjuta, genskjuta eller förfölja järven. Undantaget ger inte heller rätt att utnyttja snöskotern för att förhindra järven från att undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen beslutar vidare att skyddsjakten får genomföras från helikopter. I det fall skyddsjakten genomförs från helikopter ska pilot och skytt ha genomgått utbildning för ändamålet, alternativt ha erfarenhet av liknande uppdrag. Vid jakt från helikopter är skytten jaktledare.

Med stöd av 23 § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att de som deltar i skyddsjakten får under dess bedrivande medföra vapen på snöskoter för transport till och från, samt inom det aktuella skyddsjaktområdet. Vapnen ska vid färd vara nedpackade och tömda på ammunition.

Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Redogörelse för skottplats

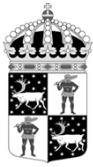
Omgående när ett djur fällts ska kontakt tas med Länsstyrelsens fältpersonal för att uppge skottplatsen, i första hand med koordinater (SWEREF99 eller RT90), i andra hand genom att platsen pekats ut på en karta.

Hantering av fälld järv

Med stöd av 24 d och 33 §§ jaktförordningen ska skinn från det fällda vuxna djuret, förutsatt att jakten har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftningen och villkoren i detta beslut, tillfalla jakträttshavaren. Skinn från fälld järv förses vid besiktningen med transponder (mikrochip) som bevis på att järven är lagligt fälld. Skinn tillfaller därefter jakträttshavaren. Järvungarna tillfaller staten.

Redogörelse för genomförd skyddsjakt

Samebyn ska efter avslutad skyddsjakt inkomma till Länsstyrelsen med en kortfattad redogörelse för hur jakten har bedrivits vid de enskilda skyddsjakttillfällena och

resultaten vid varje enskilt tillfälle. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter beslutad skydds jaktperiod.

Beskrivning av ärendet

Ansökan

Talma sameby inkom den 5 mars 2021 med en skydds jaktansökan på en järv. De hänvisar till en skydds jaktansökan från fjolåret eftersom grunderna är desamma denna gång.

Enligt fjolårets ansökan förlorade samebyn våren 2020 minst 38 renar inom en period på två veckor till samma järvhona. Samebyn beviljades skydds jakt på en för yngning (dnr 218-3566-2020) men lyckades inte fälla järvhonan på grund av en stor mängd spår i området som gjorde det svårt att lokalisera individen.

Den 5 mars 2021 hittade samebyn 10 järvdräpta renar. Samebyn bedömer att dessa renar dräpts av samma järvhona som orsakade skada i fjol, då de sedan i januari upptäckte att individen återvänt till området. Samebyn befärar att skadorna kommer att eskalera i antal på samma sätt som de gjorde i fjol. Den skare som har bildats på snön skapar bra jaktförhållanden för järven och gör det svårt för renarna att komma undan.

Majoriteten av samebyns totala renhjord (6000-7000 renar) är i, eller kommer att passera, området där skadan har uppstått på sin väg till kalvningsområdet. Samebyn behöver kunna nyttja området så länge som möjligt fram tills att de kan flytta renarna till fjället när det blir barmark, vanligtvis i slutet av april.

Den 8 mars 2021 dokumenterades ytterligare 9 järvdräpta renar i området.

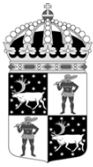
Dokumenterade skador och störning

Länsstyrelsens naturbevakare har dokumenterat totalt 19 järvrivna renar som bedöms vara dräpta under en period på 10 dagar. En av de mer nyligen skadade renarna var fortfarande vid liv och behövde avlivas.

Den huvudsakliga skadan består för närvarande av direkt dödade renar men också i den störning som järvens jakter och jakt försök innebär för renhjorden. Skingring av renhjorden, stress och utebliven betesro är några av de indirekta skador som järvangreppen i det aktuella området innebär. Merparten av renhjorden består nu av dräktiga vajor och fortsatta jakt försök i området kan också leda till att vajorna kastar sina kalvar.

Skadegörande individ

Länsstyrelsens naturbevakare delar samebyns uppfattning om att det är samma järvhona från i fjol som har återvänt till området. Vidare gör naturbevakaren bedömningen att järven sannolikt kommer att fortsätta dräpa renar och att antalet kan komma att bli mycket högt. Inom skadeområdet finns en känd lyeplats som den skadegörande individen bedöms ockupera. Det är därför möjligt att järvhonan har ungar i lyan.

Historisk skadebild

Det har funnits järvföryngring i det aktuella området nästan varje år sedan 2011 men det har inte dokumenterats lika stora skador alla år. Massdöd inträffade under våren 2015 och 2020. Den senare av dessa resulterade i 38 järvdräpta renar under en period på två veckor. Samebyn beviljades då skydds jakt (dnr 218-3566-2020) och en utgrävning av lyan utfördes men honan lyckades inte fällas. Ett ytterligare skydds jaktbeslut (218-4693-2020) fattades och riktades mot järvhonan efter att det bedömdes att hon fortfarande befann sig i området och fortsatte att orsaka skada. Även den jakten misslyckades på grund av dåliga spårförhållanden.

Förlustsiffror enligt produktionsmodellen

Samebyn har inte inkommit med några förlustsiffror från förvaltningsverktyget.

Skadeförebyggande åtgärder

Samebyn bevakar renhjorden minst en gång per dag så långt det är möjligt. Renarna är dock mycket utspridda och behöver betesro och även renskötarna kan utgöra en störning.

Att hägna in renarna kan inte anses som lämpligt över en längre tid då det innebär orimliga insatser i såväl arbete som ekonomiskt vad gäller underhåll av hägn och foder. Forskning har också visat att risken för att renar drabbas av parasiter och sjukdomar ökar om de står i hägn en längre period.

Samebyn har inga andra betesområden att nyttja eftersom renarna inte kommer åt markbetet på grund av snön om de skulle flyttas till fjällområdena. Vidare får samebyn så här års inte vistas på marker i Norge. Överträdelser skulle innebära böter.

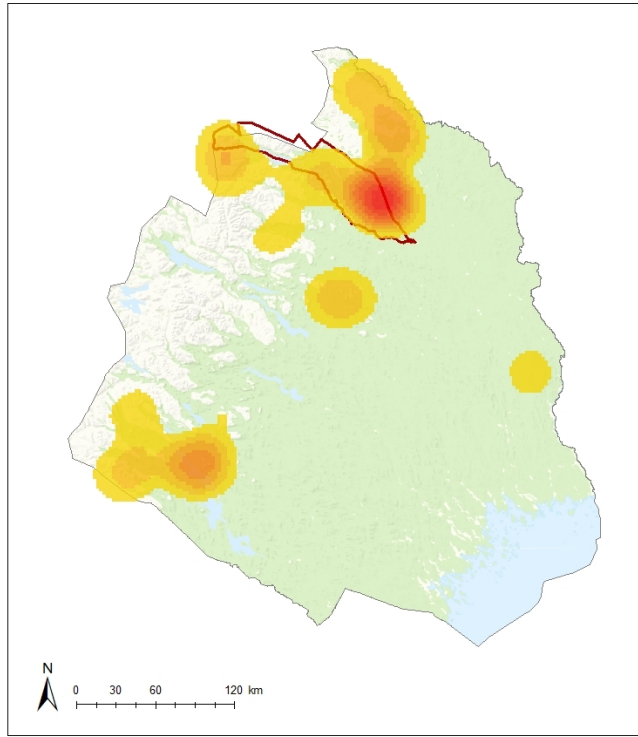
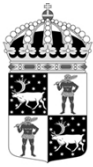
Järvförekomst

Naturvårdsverket fastställde under inventeringssäsongen 2020 den svenska järvstammen till 101 föryngringar, motsvarande cirka 679 individer. Detta innebär att järvstammen bedöms ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Järvförekomst i Norrbotten

2020 års inventeringsresultat visade på 31 godkända föryngringar i Norrbottens län¹. Detta innebär att Norrbotten alltjämt hamnar under den fastställda miniminivån för länet på 36 föryngringar. Järvstammen är dock inte jämnt fördelad över länet utan förekomsten är koncentrerad till några få samebyar, vilket framgår av skadebilden (Figur 1).

¹ Slutredovisning från rovdjursinventeringen 2019/2020 i Norrbottens län, 511-13915-2020
Page 5 of 10

Figur 1. Densitetskarta över skador orsakade av järv i Norrbotten under 2017-2020. Markerat område visar Talma sameby.

Järvförekomst i Talma sameby

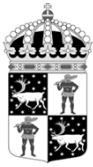
Under inventeringen 2020 bedömdes samebyn vara berörd av minst 4 järvföryngringar. På grund av svåra inventeringsförhållanden omfattades samebyn av 5 § STFS (2013:2). Resultaten från 2020 är därför möjligen en underskattning. DNA-analyser under inventeringen 2019 identifierade 8 individer, varav endast 4 återfanns under 2020.

Motivering till beslutet

Juridiska förutsättningar för skyddsjakt

Beslut om skyddsjakt efter järv kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada om det inte finns någon annan lämplig lösning och om den inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Naturvårdsverket har i delegeringsbeslutet den 21 april 2020 (NV-00303-20) överlämnat rätten att fatta beslut om skyddsjakt efter järv till Länsstyrelsen i Norrbottens län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023. I och med delegeringen av rätten att fatta beslut om skyddsjakt på järv övergår också

ansvaret att använda skydds jakt på ett sådant sätt att de nationella målen för rovdjursstammarna nås.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder gjorts, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt.

Länsstyrelsen bedömer även om skydds jakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Länsstyrelsen anser att den dokumenterade skadebilden, som utgör en s k massdöd, är att klassificera som allvarlig. Skadan i det aktuella område består dels i att järven dödat minst 19 renar under en kort period men även att den stressar dräktiga vajor. Vajorna som inte dödas direkt riskerar till följd av stressen att kasta sina ofödda kalvar. Stressen kan även innebära att kalvarna föds med en lägre födelsevikt vilket på sikt äventyrar kalvöverlevanden och den enskilde renägarens framtida inkomst. I det fall vajorna dödas riskeras förlust av såväl avelsdjur som kommande generation och därmed också möjlighet till framtida slaktuttag för samebyn. Störningar och stress i åretruntmarkerna kan komma att påverka utfallet av kalvningen under våren genom att renarna inte får betesro och därmed påverkas hjordens förutsättningar att nå god kondition. Vidare försvårar en så pass stor störning möjligheten att bedriva en ordnad renskötsel.

Forskningsdata från Skandinaviska järvforskningsprojektet har visat att majoriteten av järvhonorna föder sina ungar under tidsperioden februari till mitten av mars, med kulmen under senare delen av februari. Länsstyrelserna i det norra rovdjursförvaltningsområdet har därför i sina gemensamma riktlinjer angett att skydds jakt på järv bör ske innan den 31 januari för att minimera risken att man faller en hona som har ungar i lyan. I det här fallet är bedömningen att skadan sannolikt orsakats av en järvhona med en lya i närheten. Denna hona bedöms som en speciellt skadegörande individ då det bedöms vara samma individ som dräpte minst 38 renar i området under våren 2020.

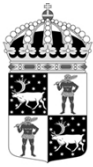
Enligt Naturvårdsverkets vägledning ska djuretisk hänsyn enligt 27 § jaktlagen tas även i ett beslut om skydds jakt så att skydds jakten inte orsakar onödigt lidande. Om man faller en lakterande hona blir följderna att ungarna svälter ihjäl i lyan. Länsstyrelsen menar att skydds jakten därför bör inriktas på en hel föryngring. För att säkerställa att ungarna inte svälter ihjäl i lyan ska ungarna fällas först. Vidare gör Länsstyrelsen bedömningen att skadan är så pass stor, och riskerar att förvärras snabbt, att det finns skäl för att ta bort hela föryngringen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer skadorna som allvarliga och att det är stor sannolikhet att skadebilden fortsätter att eskalera till följd av den specifika järvhonans beteende.

Samebyn bedöms ha vidtagit de förebyggande åtgärder som är möjliga och det kvarstår

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Datum

2021-03-10 2021-03-10

Diarienummer

218-3120-2021

8 (10)

inga andra lämpliga lösningar än skyddsjakt. Baserat på beskrivningen ovan anser Länsstyrelsen att skyddsjakt efter en (1) järvföryngring i Talma sameby kan antas vara ändamålsenlig i syfte att förhindra fortsatt allvarlig skada för samebyn. Ansökan om skyddsjakt bör därför bifallas

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefen för naturmiljöenheten [REDACTED] med rovdjurshandläggaren [REDACTED] som föredragande.

Bilagor

1. Skyddsjaktområde
2. Överklagandehänvisning

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Polismyndigheten i Norrbottens län:

registrator.nord@polisen.se

Statens veterinärmedicinska anstalt:

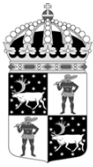
rovdjur@sva.se

Länsstyrelsens fältenhet:

BD-DL-faltenheten@lansstyrelsen.se

Viltförvaltningsdelegationen via [REDACTED]

[\[REDACTED\]@lansstyrelsen.se](mailto:[REDACTED]@lansstyrelsen.se)

Länsstyrelsen
Norrbotten

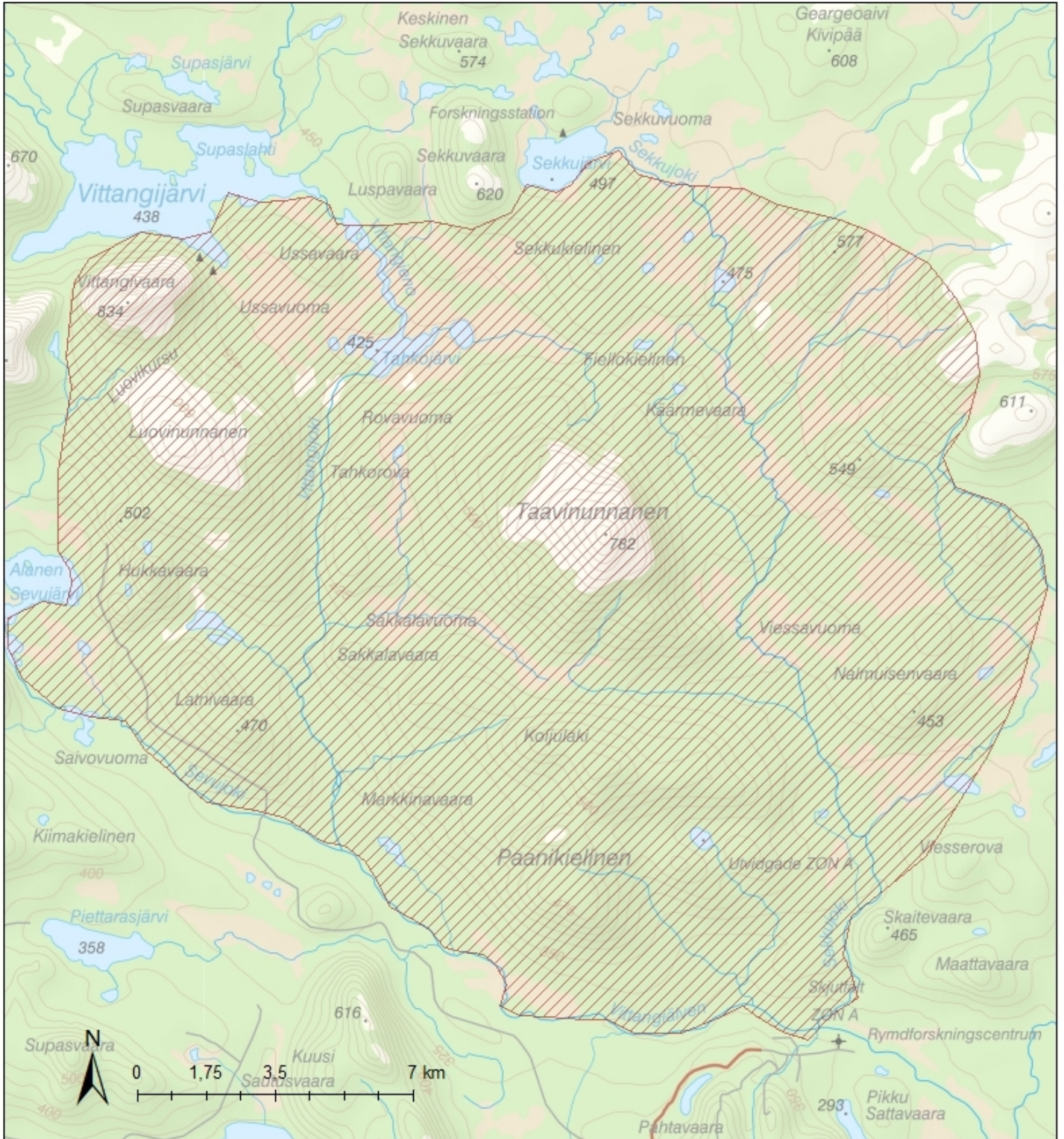
BESLUT

Datum
2021-03-10/2021-03-10

Diarienummer
218-3120-2021

9 (10)

Bilaga 1 Skydds jaktområde

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, norbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 3120-2021.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.